

INFORMACIJA

BALTISTŲ KONFERENCIJA

1964 m. lapkričio 26–28 d.d. Vilniuje vyko mokslinė konferencija, skirta baltų kalbų istorijos klausimams.

Konferencijoje dalyvavo ne tik Lietuvos TSR aukštųjų mokyklų kalbininkai, Lietuvos TSR MA Lietuvių kalbos ir literatūros instituto darbuotojai, bet ir svečiai iš Maskvos, Kijevo, Rygos.

Ižanginį žodį pasakė VVU Lietuvių kalbos katedros vedėjas doc. J. Pikčilingis.

Konferencijoje buvo perskaityti ir aptarti šie pranešimai:

V. Dambė (Ryga) – „Apie kai kuriuos latvių ir lietuvių kalbų skirtumus“;

A. Girdenis ir Z. Zinkevičius (Vilnius) – „Lietuvių kalbos tarmių klasifikacijos klausimu“;

V. Ivanovas (Maskva) – „Apie lietuvių kalbos priešdėlinių sangražinių veiksmažodžių formų kilmę“;

S. Karaliūnas (Vilnius) – „Indoeuropiečių *s raidos baltų kalbose klausimu“;

J. Kazlauskas (Vilnius) – „Dėl diachroninio lietuvių kalbos kirčio tyrinėjimo“;

K. Kuzavinis (Vilnius) – „Kai kurie lietuvių kalbos įvardžių istorijos klausimai“;

V. Mažiulis (Vilnius) – „Dėl baltų-slavų sonantų raidos fleksijoje“;

A. Nepokupnas (Kijevas) – „Arealinės tipologijos reikšmė lietuvių kalbos istorijai“;

J. Palionis (Vilnius) – „Dėl lietuvių literatūrinės kalbos istorijos periodizacijos“;

M. Rudzytės (Ryga) pranešimas buvo skirtas kai kuriems latvių naujos dialektologinės medžiagos aspektams;

B. Savukynas (Vilnius) – „Vakarinių baltų substrato pietvakarių Lietuvoje problema“;

D. Zemzarė (Ryga) – „Dėl sidabro pavadinimo lietuvių ir latvių kalbose“.

Po pranešimų vyko įdomios diskusijos. Jų metu buvo pageidaujama, kad tokios konferencijos būtų organizuojamos reguliariai. (Apie šią konferenciją plačiau žr. BЯ (1965) Nr. 3, 178–179.)

E. Eidukaitienė

VOKIETIJOS DEMOKRATINĖS RESPUBLIKOS BALTISTŲ VEIKLA

Kaip žinoma, 1963 m. Sofijoje V Tarptautinio slavistų suvažiavimo metu buvo įsteigta Tarptautinė baltų-slavų santykių tyrinėjimo komisija (pirmininku išrinktas mūsų respublikos filologų atstovas akad. K. Korsakas). Komisija pasiūlė šalyse, kur esama daugiau baltų-slavų santykių problema besidominčių mokslininkų, steigti nacionalines šios problemos sekcijas, kurios vienytų savo šalies mokslininkus, koordinuotų jų darbą. Pirmieji tokią sekciją įkūrė vokiečiai.

Praėjusių metų gegužės mėnesį Berlyne įvyko steigiamasis VDR baltistų subsekcijos (taip vokiečiai pavadino savąją sekciją) steigiamasis susirinkimas. Berlyno Humbolto vardo universiteto profesorius V. Falkenhanas, baltistams gerai žinomos monografijos apie J. Bretkūną autorius, atidarydamas susirinkimą, plačiai kalbėjo apie senas vokiečių baltistų tradicijas, vokiečių mokslininkų indėlį į baltų tautų kultūros tyrimą. V. Falkenhanas pabrėžė skirtingas sąlygas, kuriomis vokiečių mokslininkai baltų kalbas, baltų tautų kultūrą tyrinėję praeityje ir kokiomis sąlygomis šis tyrinėjimas vyksta mūsų dienomis. „Praeityje domėjimasis baltų tautomis, – sakė V. Falkenhanas, – labai priminė sunkiai sergančio ir besiruošiančio su šiuo pasauliu atsisveikinti žmogaus slaugymą. Tai buvo noras surinkti ir išsaugoti visa tai, ką anksčiau sukūrė „mirštanti“ lietuvių tauta...“ V. Falkenhanas nurodė tris VDR baltistų veikimo kryptis: reguliarius respublikos baltistų pasitarimus, pranešimų ir diskusijų baltistikos klausimais rengimą, baltistinės medžiagos publikavimą ir populiarinimą. VDR baltistų veiklai vadovuti išrinkta speciali komisija: V. Falkenhanas (pirmininkas), L. Pirskavec, K. Otersbergas, R. Čolek, E. Jurkšatas (Berlynas), N. F. Metškas (Baucenas), R. Ekertas (Leipcigas), H. Barth (Greifsvaldas). Steigiamajame VDR baltistų susirinkime buvo gražiai paminėtas ir K. Donelaičio jubiliejus.

Antrajame VDR baltistų pasitarime, kuriame, kaip ir steigiamajame susirinkime, dalyvavo Berlyno, Leipcigo, Halės, Greifsvaldo, Bauceno baltistai, buvo išklaustyta G. Benzės pranešimas „Baltistika Halėje“. Pasitarimo dalyviai taip pat aptarė baltų tautų grožinės literatūros vertimo į vokiečių kalbą klausimus, siūlė užmegzti glaudesnius ryšius su Latvijos TSR mokslininkais, o taip pat kitų šalių (Čekoslovakijos, Rumunijos) baltistais. Svarstyta ir baltistikos kadru rengimo reikalai. Iškelta mintis, kad Berlyno, Halės, Leipcigo universitetuose reikėtų įsteigti baltistikos skyrius. V. Falkenhanas apžvelgė 1964 m. VDR baltistų publikacijas, išdėstė perspektyvinį respublikos baltistų veiklos iki 1970 m. plano projektą. Pasitarimo dalyviai taip pat pasidalijo mintimis, kaip paminėti tarybinių Pabaltijo respublikų dvidešimt penktąsias metines, o taip pat latvių poeto Janio Rainio šimto metų gimimo jubiliejų.

A. Sabaliauskas